

Film 10. Styringsrenten

Index

Introduksjon	s 1
Ordliste	s 2
Quiz	s 3
Spørsmål	s 5
Arbeidsoppgaver	s 5

Introduksjon: Norges Bank setter styringsrenten hver 6. uke. Hva er styringsrenten, og hva har den å si for deg og meg?

Norges Bank er bankenes bank. Her setter bankene sine penger. Styringsrenten fastsetter hvilken rente bankene får på disse lånene, og dermed hvilken rente de har råd til å gi sine kunder - forbrukere og bedrifter - på innskudd og lån. Styringsrenten og bankenes renter er derfor tett knyttet sammen. Om renten stiger får de som har lån mindre penger å rutte med. Det blir samtidig mer interessant å spare for dem som har penger til rådighet. Når Norges Bank fastsetter styringsrenten, har den en målsetting om at renten skal bidra til at inflasjonen – generell årlig prisvekst - over tid ligger på 2,5 %.

Når Norges Bank skal fastsette styringsrenten, er det mange faktorer å ta hensyn til. Både norsk og internasjonal økonomi blir nøye analysert av analytikerne tilknyttet Norges Bank. Etersom Norge både eksporterer og importerer mot det internasjonale markedet er det viktig å ta hensyn til andre lands økonomiske utvikling. Når renten stiger, blir det populært å oppbevare sine penger i Norge. Da stiger kronekursen mot utenlandsk valuta. Når kronekursen stiger blir norske varer og tjenester dyrere og mindre attraktive for utlandet, og utenlandske varer og tjenester billigere og mer attraktive for nordmenn.

Også norske bedrifters økonomiske utvikling analyseres. Dette gjøres blant annet ved at et utvalg norske bedrifter jevnlig blir besøkt av analytikere.

Styringsrenten gir også en viktig pekepinn på hvordan økonomien ligger an generelt, og derfor påvirkes alle nasjonale markeder av avgjørelsen, også aksjemarkedet. Norges Bank ønsker å være forutsigbare, og å bidra til å skape trygghet blant mennesker og bedrifter som tar beslutninger som vil ha en økonomisk betydning langt inn i fremtiden. Tre ganger i året legger hovedstyret, med sentralbanksjefen i spissen, en strategi for hvordan renten skal utvikle seg de neste månedene. Denne strategien publiseres i Pengepolitisk Rapport. Hovedstyret tar utgangspunkt i denne, samt fagavdelingenes analyser og anbefalinger når renten settes under rentemøtet hver 6. uke.

Ordliste til film 10: Styringsrente**Inflasjon**

Inflasjon er en økning av pengemengden i forhold til mengden varer og tjenester, som i sin tur leder til et fall i markedsverdien eller kjøpekraften til penger (pengeverdien). Når flere penger omsetter den samme mengden goder, kompenserer markedet ved å heve prisene.

Pengepolitisk rapport

Pengepolitisk rapport er en økonomisk rapport som utgis tre ganger i året av hovedstyret i Norges Bank. Den publiseres som regel i mars, juni og oktober/november og inneholder bankens pengepolitiske dyptgående analyse av ulike aktuelle markedsforhold og en medfølgende strategi for sentralbanken. Strategien, samt en rekke alternative strategier som tas i bruk ved uventede utviklingstrekk i norsk og internasjonal økonomi, gjelder frem til neste pengepolitiske rapport kommer ut.

Valuta

En valuta er primært en enhet for eller benevning på et betalingsmiddel for ett eller flere land. En sekundær betydning er pengeverdi, da som regel i ordsammensetninger. Valutaen i Norge er norske kroner (NOK)

Quiz til film 10:

1: Hvor ofte fastsettes styringsrenten?

- 1: Én gang i måneden
- X: Hver 5. uke
- 2: Hver 6. uke

2: Hvilken målsetning har Norges Bank for inflasjonsnivået?

- 1: 1.5%
- X: 2%
- 2: 2.5%

3: Hvis renten stiger

- 1: Stiger kronekursen
- X: Blir det dyrere for nordmenn å handle i utlandet
- 2: Blir det rimeligere å ha boliglån

4: Hvis renten synker

- 1: Stiger kronekursen
- X: Blir det dyrere for nordmenn å handle i utlandet
- 2: Synker forbruket

5: Hva skjer mellom rentemøtene?

- 1: Norges Banks ansatte jobber for å skape et tydelig bilde av Norges økonomi
- X: Hovedstyret i Norges Bank holder jevnlig møter og overvåker norsk økonomi
- 2: Sentralbanksjefen overvåker norsk økonomi ved å analysere aksjemarkedet

6: Hvem deltar på rentemøtet?

- 1: Hovedstyret, sentralbanksjefen, 7 eksterne.
- X: Hovedstyret, enten sentralbanksjefen eller visesentralbanksjefen, 7 eksterne
- 2: Hovedstyret, sentralbanksjefen, visesentralbanksjefen, 7 eksterne

7: Hvorfor besøker Norges Bank bedrifter?

- 1: For å få førstehåndsinformasjon og statistikk om utviklingen i markedet
- X: Fordi bedriftene kan gi råd til hva styringsrenten burde bli
- 2: For å kunne være med på avgjørelser som kan regulere markedet i ønsket retning

8: Er internasjonal økonomi viktig for fastsettelse av norsk styringsrente?

- 1: I svært liten grad siden Norge er en oljenasjon
- X: I stor grad siden Norge er avhengig av eksport og import
- 2: I stor grad siden kronekursen burde reguleres i forhold til internasjonal valuta

9: Hvor ofte publiseres en rentestrategi av Norges Bank?

- 1: Én gang i året
- X: To ganger i året
- 2: Tre ganger i året

10: Hvem tar avgjørelsen om fastsettelse av styringsrenten?

- 1: Sentralbanksjefen
- X: Norges Banks hovedstyre.
- 2: Sentralbanksjefen og visesentralbanksjefen.

Spørsmål til film 10: Styringsrenten

- 1 Hvilke ringvirkninger får en rente som settes ned?
- 2 Hva skjer når inflasjonen stiger?
- 3 Hvilken informasjon tas i bruk ved fastsettelse av styringsrenten?
- 4 Settes styringsrenten etter kortsiktige eller langsiktige analyser? Forklar.
- 5 Hvilken rolle spiller bankene i fastsettelsen av styringsrenten?

Arbeidsoppgaver

- 1: Forklar positive og negative sider ved en sterk norsk krone.
- 2: Hvordan påvirkes privatpersoner av endringer i styringsrenten?